

*А. Дідківська,
магістрант,
О. Михайлова,
канд. пед. наук, доцент,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ НУШ

Сучасні освітні трансформації, зумовлені впровадженням Концепції Нової української школи (НУШ), передбачають переорієнтацію навчального процесу з накопичення знань на формування ключових компетентностей, необхідних для успішної самореалізації особистості. Однією з провідних серед них є іншомовна комунікативна компетентність, яка забезпечує здатність учнів ефективно спілкуватися іноземною мовою в різних життєвих ситуаціях [2].

У початковій школі формування іншомовної комунікативної компетентності має особливе значення, оскільки саме цей період є сенситивним для розвитку мовленнєвих здібностей, формування мотивації до вивчення мов і закладання основ міжкультурної взаємодії [3].

Іншомовна комунікативна компетентність розглядається як інтегративна якість особистості, що включає здатність і готовність здійснювати іншомовне спілкування. Вона охоплює такі компоненти:

- **мовленнєвий** (уміння слухати, говорити, читати, писати);
- **мовний** (лексичні, граматичні, фонетичні знання);
- **соціокультурний** (знання норм поведінки, культурних особливостей);
- **стратегічний** (уміння виходити з комунікативних труднощів);
- **дискурсивний** (здатність будувати логічно зв'язні висловлювання) [1].

У контексті НУШ особлива увага приділяється практичній спрямованості навчання, тобто здатності використовувати мову як засіб спілкування, а не лише як навчальний предмет.

Формування іншомовної комунікативної компетентності молодших школярів має враховувати їхні вікові особливості:

- емоційність і висока мотиваційна чутливість;
- потреба в ігровій діяльності;
- переважання наочно-образного мислення;
- обмежений життєвий досвід.

Тому ефективно навчання передбачає використання ігрових, інтерактивних та діяльнісних методів, які стимулюють природне мовленнєве спілкування.

Організація навчання іноземної мови в початковій школі ґрунтується на таких принципах:

- **комунікативна спрямованість** – навчання через спілкування;
- **діяльнісний підхід** – засвоєння мови через практичну діяльність;
- **інтеграція** – поєднання мовного навчання з іншими освітніми галузями;
- **особистісно орієнтований підхід** – урахування індивідуальних особливостей учнів;

- **компетентнісний підхід** – орієнтація на результат у вигляді сформованих умінь [1; 5].

Ефективне формування іншомовної комунікативної компетентності забезпечується використанням різноманітних методів і форм роботи:

1. Ігрові технології

Рольові ігри, мовні ігри, драматизації сприяють розвитку мовленнєвої активності, знижують страх помилки та формують позитивну мотивацію.

2. Інтерактивні методи

Робота в парах і групах, «мозковий штурм», діалоги та полілоги забезпечують активне залучення учнів до спілкування.

3. Проектна діяльність

Дозволяє інтегрувати мовні знання з практичними завданнями, розвиває самостійність і творчість [6].

4. Використання ІКТ

Цифрові ресурси, мультимедійні матеріали, онлайн-платформи підвищують інтерес до навчання та забезпечують автентичність мовного середовища.

5. Автентичні матеріали

Пісні, відео, казки сприяють формуванню природного мовлення і знайомству з культурою країни мови.

Учитель у НУШ виступає не лише джерелом знань, а фасилітатором навчального процесу. Його основні завдання:

- створення сприятливого психологічного клімату;
- організація комунікативно орієнтованої діяльності;
- підтримка мотивації учнів;
- індивідуалізація навчання;
- розвиток навичок співпраці.

Важливо, щоб учитель стимулював учнів до активного використання мови, заохочував ініціативу та не акцентував увагу на помилках як на негативному явищі.

У НУШ оцінювання має формувальний характер і спрямоване на підтримку розвитку учня. Воно передбачає:

- спостереження за мовленнєвою діяльністю;
- самооцінювання і взаємооцінювання;
- оцінювання процесу, а не лише результату;
- врахування індивідуального прогресу [1; 3; 5].

Отже, формування іншомовної комунікативної компетентності учнів початкової школи є одним із ключових завдань сучасної освіти в умовах НУШ. Його ефективність забезпечується:

- орієнтацією на комунікативний і діяльнісний підходи;
- урахуванням вікових особливостей молодших школярів;
- використанням інтерактивних, ігрових і цифрових технологій;
- створенням сприятливого освітнього середовища.

Таким чином, іншомовна освіта в початковій школі має бути спрямована на розвиток особистості учня як активного учасника міжкультурного діалогу, здатного до ефективної комунікації у глобалізованому світі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. Міністерство освіти і науки України. Київ, 2016.
2. Hymes D. On Communicative Competence. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1972.
3. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти. Київ: Грамота, 2012.
4. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR). Cambridge: Cambridge University Press, 2001.
5. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. Методика навчання іноземних мов і культур. Київ: Ленвіт, 2013.
6. Richards J. C., Rodgers T. S. Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press, 2014.